

Jari Myllykoski vas

Toimenpidealoite tehdaslaitteiden hävittämisen estämisestä

Eduskunnalle

Stora Enso tiedotti viime viikolla saaneensa päätökseen yt-neuvottelut sellun ja paperin tuotannon lopettamisesta Veitsiluodossa. Toiminta loppuu jo syksyllä, ja lakkautuspäätöksen myötä Veitsiluodosta poistuu pysyvästi 550 työpaikkaa. Lisäksi tehtaan sulkeminen vaikuttaa voimakkaasti teollisuuden alihankintaverkostoon ja Kemissä on arvioitu, että kerrannaisvaikutuksineen negatiivinen vaikutus Meri-Lapissa on noin 1 500 menetettyä työpaikkaa.

Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan useampi toimija on ilmaissut kiinnostuksensa jatkaa selluliiketoimintaa Kemin Veitsiluodon tehtaalla. Tämä olisi tehtaan työntekijöiden ja alueen elinvoiman näkökulmasta erinomainen uutinen.

Toistaiseksi Stora Enso ei ole kommentoinut tehtaan kaluston mahdollista myyntiä ja liiketoiminnan jatkoa Veitsiluodon tehtaan tiloissa. Tiedotteen mukaan Stora Enso kartoittaa ulkopuolisen selvittäjän avulla, millaista toimintaa Veitsiluodossa voisi tulevaisuudessa olla. Prosessiin osallistuvat myös muun muassa työ- ja elinkeinoministeriö ja Kemin kaupunki.

Hallitus valmistelee parhaillaan äkillisen rakennemuutoksen tukipakettia Kemiin aluetalouden ja työntekijöiden tukemiseksi. On tärkeää, että myös Stora Enso kantaa yhteiskuntavastuunsa ja tarjoaa työntekijöille mahdollisuuksia uudelleenkoulutukseen ja tukea muutokseen. Suomen valtio on myös merkittävä osaomistaja Stora Ensossa valtion sijoitusyhtiön Solidiumin kautta. Omistajaohjauksen vaihtaminen onkin tässä tilanteessa ollut hämmäntävää.

Osana rakennemuutostukea olisi nyt tärkeä varmistaa, että toiminta tehtaalla voi jatkua uuden omistajan johdolla. Veitsiluodon vahva teollinen infrastruktuuri luo erinomaisen pohjan kannattavalle liiketoiminnalle. Merkittävä osa alueen infrasta on rakennettu julkisin varoin ja Stora Enson on kannettava yhteiskuntavastuunsa myös varmistamalla, että toiminta voi jatkua, mikäli kiinnostuneita ostajaehtokkaita on.

UPM-Kymmenen toiminta Ranskassa herätti vuonna 2017 kritiikkiä, kun yhtiö rikkoi Docellen tehtaan paperikoneet sen sijaan että olisi myynyt ne irtisanottujen työntekijöiden osuuskunnalle, joka olisi halunnut jatkaa tehtaan toimintaa. UPM rikkoi miljoonien eurojen arvoiset koneet estääkseen kaluston myynnin kilpailijoille.

Toimintakunnossa olevien koneiden tahallinen rikkominen ei edusta tehokasta, ympäristön näkökulmasta kestävästä tai yhteiskunnan etua palvelevaa yritystoimintaa. Hallituksen on nyt pikaisesti valmisteltava lainsäädäntöä, joka velvoittaisi yritykset tarjoamaan muille toimijoille mahdolli-

Toimenpidealoite TPA 57/2021 vp

suutta jatkaa liiketoimintaa. Myyntihinnan arvioinnissa voitaisiin käyttää ulkopuolisia asiantuntija-arvioita.

Monissa Euroopan maissa on lainsäädäntöä, jolla halutaan varmistaa, että kannattava liiketoiminta voi jatkua tilanteessa, jossa omistajalla ei ole tähän halua. Esimerkiksi Italian niin sanottu Marcora-laki mahdollistaa työntekijöiden tuetun osto-oikeuden yritykseen.

Erityisesti suurten, pääomavaltaiten tehtaiden tuotantovälineiden hävittäminen tilanteessa, jossa kannattava liiketoiminta uuden omistajan johdolla olisi mahdollista, on kestävämpi. Mikäli Veitsiluodon tai muun vastaavan tehtaan laitteet rikottaisiin, nostaisi se kynnystä toiminnan uudelleen aloittamiseen huomattavasti.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin lakkautusuhan alla olevien tehtaiden tuotantovälineiden hävittämisen estämiseksi.

Helsingissä 21.6.2021

Jari Myllykoski vas